СА СВЯТАМ ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА!

СЛАВА ВЯЛІКАМУ КАСТРЫЧНІКУ, ЯКІ АДКРЫЎ НОВУЮ ЭПОХУ Ў ГІСТОРЫІ ЧАЛАВЕЦТВА — ЭПОХУ ПЕРАХОДУ АД КАПІТАЛІЗМУ ДА САЦЫЯЛІЗМУ І КАМУНІЗМУ!

(З Заклікаў ЦК КПСС да 68-й гадавіны Вялікага Кастрычніка).

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 29 (623) | Серада, 6 лістапада 1985 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап

НАПЕРАД ДА НОВЫХ ЗДЗЯЙСНЕННЯЎ!

Дарагія таварышы!

У абстаноўцы выключнага працоўнага і палітычнага ўздыму савецкія людзі сустракаюць знамянальнае свята — 68-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Небывалы прыліў творчых сіл і энергіі, усенароднае імкненне да захавання міру на зямлі, раззбраення і далейшага прагрэсу выклікалі рашэнні кастрычніцкага (1985 г.) Пленума ЦК КПСС, вынесены на шырокае абмеркаванне ўсіх камуністаў і працоўных СССР праект новай рэдакцыі Праграмы КПСС. У гэтым гістарычнай важнасці дакуменце з усёй паўнатой і яснасцю адлюстраваны велічныя перспектывы эканамічнага і сацыяльнага развіцця першай у свеце Краіны Саветаў.

Сёлетняе свята Вялікага Кастрычніка папярэднічае фінішу дванаццатай пяцігодкі, прадстаячым XXVII з'езду КПСС і XXX з'езду Кампартыі Беларусі. У падрыхтоўцы дастойнай сустрэчы партыйных форумаў падсумоўваюцца вынікі бягучай пяцігодкі, мабілізуюцца наяўныя рэзервы і магчымасці для дасягнення яшчэ больш высокіх паказчыкаў у эканоміцы і ўсіх сферах нашага сацыялістычнага жыцця.

З першых гадоў Савецкай дзяржавы стала добрай традыцыяй у гонар слаўнай рэвалюцыйнай даты рапартаваць любімай Радзіме, роднай Камуністычнай партыі аб дасягнутых працоўных здабытках. Сёння ёсць аб чым сказаць і шматтысячнаму калектыву нашага універсітэта. Ім зроблены яшчэ адзін прыкметны крок на шляху далейшага ўдасканальвання вышэйшай і сярэдняй адукацыі, камуністычнага выхавання студэнцкай моладзі, развіцця навуковых даследаванняў і ўкаранення атрыманых вынікаў у вытворчасць.

Прыемна сказаць, што да 68-ай гадавіны Вялікага Кастрычніка выканана сацыялістычнае абавязацельства па падрыхтоўцы і абароне кандыдацкіх дысертацый. Пры прадугледжаных 61 абаронены ўжо 62 кандыдацкія дысертацыі. Да канца пяцігодкі гэта ліба яшчэ некалькі ўзрасце. Перавыканана таксама пяцігадовае заданне па аб'ёму праведзеных навуковых распрацовак па дзяржбюджэту і гаспадарчых дагаворах і іх эканамічнаму эфекту.

Шмат выдатных спраў на рахунку студэнтаў. Пераважная большасць з іх не толькі настойліва авалодвае выбранымі спецыяльнасцямі, але і актыўна ўдзельнічае ў грамадскім жыцці, патрыятычным будаўнічым руху. У гэтай пяцігодцы рукамі выхаванцаў нашага універсітэта асвоена амаль 7 млн. рублёў капіталаўкладанняў.

Плённа працуюць студэнты і на сельгасработах. Сёлета на нарыхтоўцы кармоў, уборцы ўраджаю, пры выкананні іншых неадкладных работ яны аказалі вялікую дапамогу гаспадаркам Веткаўскага, Жлобінскага, Жыткавіцкага і Петрыкаўскага раёнаў. Сельгасатрад першакурснікаў «Рытм» з гісторыка-філалагічнага факультэта — адзін з пераможцаў абласнога сацыялістычнага спаборніцтва 1985 г.

Горача віншуем выкладчыкаў, супрацоўнікаў, студэнтаў, аспірантаў, увесь калектыў універсітэта са святам Вялікага Кастрычніка! Жадаем вам, дарагія таварышы, добрага здароўя, асабістага шчасця і новых поспехаў у працы і вучобе на карысць нашай любімай сацыялістычнай Айчыны!

РЭКТАРАТ, ПАРТКОМ, ПРАФКОМ, КАМІТЭТ ЛКСМБ, ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ.

УРАЧЫСТЫ ВЕЧАР

Пазаўчора ў актавай зале адбыўся ўрачысты вечар калектыву універсітэта, прысвечаны 68-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

З дакладам выступіў загадчык кафедры філасофіі, доктар філасофскіх навук, прафесар У. М. Калмыкоў.

На вечары быў зачытаны загад, у якім рэктар, акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць павіншаваў выкладчыкаў, супрацоўнікаў, студэнтаў і аспірантаў са святам Вялікага Кастрычніка, а тым, хто дасягнуў лепшых паказчыкаў у працы і вучобе, вызначыўся актыўнасцю у грамадскім жыцці, аб'явіў падзяку.

Вечар завяршыўся канцэртам мастацкай самадзейнасці.

Калектыў нашага універсітэта, як і ўсе савецкія людзі, з вялікай цікавасцю сустрэў дакумент гістарычнага значэння — новую рэдакцыю Праграмы КПСС, праект якой апублікаваны ў друку. Цяпер ажыўлена вядзецца яго абмеркаванне.

БЫЦЬ НА ВЯДУЧЫХ ПАЗІЦЫЯХ

У праекце новай рэдакцыі Праграмы КПСС запісана, што «савецкая навука заклікана займаць вядучыя пазіцыі па асноўных напрамках навукова-тэхнічнага прагрэсу, знаходзіць эфектыўныя і своечасовыя вырашэнні перспектыўных і бягучых вытворчых і сацыяльна-эканамічных праблем». Усё гэта самым непасрэдным чынам адносіцца да кожнага вучонага і навуковага супрацоўніка.

У пастаянным навуковым пошуку знаходзіцца калектыў фізічнага факультэта. Яго выкладчыкамі і супрацоўнікамі штогод выконваецца значны аб'ём навуковых даследаванняў, якія маюць вялікае народнагаспадарчае значэнне.

Разам з тым свае магчымасці мы выкарыстоўваем яшчэ не ў поўнай меры. Жадае быць значна вышэйшай эканамічная эфектыўнасць асобных навуковых распрацовак. Не заўсёды своечасова яны ўкараняюцца ў вытворчасць.

Каб быць на ўзроўні пастаўленых партыяй задач, неабходна карэнным чынам палепшыць вынаходніцкую і ліцэнзійную работу. Трэба змагацца за тое, каб кожнае вынаходніцтва знаходзіла практычнае прымяненне, давала максімальны эканамічны эфект.

М. КАЗАКОЎ,
дацэнт кафедры фізічнай метралогіі.

КАНКРЭТНАЙ СПРАВАЙ

Для нас — эканамістаў — найбольшую цікавасць выклікалі тыя перспектывы, якія прадугледжаны Праграмай КПСС у галіне развіцця савецкай эканомікі, паскарэння навукова-тэхнічнага прагрэсу, удасканальвання сістэмы кіравання і метадаў гаспадарання. У прыватнасці, велізарнае значэнне для далейшага эканамічнага развіцця мае нацэленасць работы на «радзікальнае паляпшэнне выкарыстання прыродных рэсурсаў, сыравіны, матэрыялаў, паліва і энергіі ва ўсіх стадыях — ад здабычы і комплекснай перапрацоўкі сыравіны да выпуску і выкарыстання канчатковай прадукцыі».

Наша кафедра, выконваючы даследаванні па бюджэтнай і гаспадарчай тэматыцы, распрацоўвае эканамічна-арганізацыйныя меры па паляпшэнню выкарыстання ў народнай гаспадарцы рэспублікі каляровых металаў, лясных рэсурсаў, драўніннага і іншых відаў сыравіны і матэрыялаў. Задачы, пастаўленыя Праграмай КПСС, пацвярджаюць значнасць нашай работы. І мы павінны прыкладаць усе намаганні па хутчэйшай іх рэалізацыі.

Г. КОЎЗІК,
партгрупорг кафедры галіновых эканомік.

На здымку: праект новай рэдакцыі Праграмы КПСС са студэнтамі гр. БР-33 гістфіла абмяркоўвае куратар групы, дацэнт кафедры беларускай мовы Л. І. Злобін.

Фота У. Чысціка.

Віншуем!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат матэматычнага факультэта, кафедра матаналізу горача віншуюць асістэнта КУЗЬМІНУ Людмілу Іванаўну з выпадку паспяховай абароны дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук.

СВЯТКАВАЛА КАМСАМОЛІЯ

Юнакі і дзяўчаты Краіны Саветаў урачыста і радасна адзначылі свае свята — Дзень нараджэння Ленінскага камсамола. Разнастайныя мерапрыемствы былі прысвечаны знамянальнай даце ў ардэнаносным Гомелі. У іх прынялі ўдзел і студэнты нашага універсітэта. Цікава прайшоў «Агеньчык» камсамольскай арганізацыі Цэнтральнага раёна, які адбыўся ў Палацы культуры мясцовай прамысловасці. Разам з нашымі студэнтамі на ім прысутнічалі і замежныя сябры, якія вучацца на матэматычным факультэце.

29-га кастрычніка ў Палацы культуры будаўнікоў праведзены абласны вечар, прысвечаны святу камсамола. Асабліва насычанай была яго канцэртная праграма. З поспехам на сцэне Палаца выступіў фальклорны ансамбль (мастацкі кіраўнік С. Багатырэвіч) клуба мастацкай самадзейнасці ГДУ.

ВЫСТАЎКІ

ПРЫСВЕЧАНА ПАРТЫЙНАМУ З'ЕЗДУ

Каля чытальнай залы ў галоўным корпусе афармлена выстаўка палітычнай літаратуры пад агульнай назвай «Планы стварэння выканаем». Яна прысвечана прадстаячаму XXVII з'езду КПСС. Выстаўка складаецца з двух раздзелаў: «За дастойную сустрэчу XXVII з'езда КПСС» і «Слава працы». У першым з іх выстаўлены газеты з Заклікамі ЦК КПСС да свята Кастрычніка, з праектам новай рэдакцыі Праграмы КПСС. Тут жа кнігі «Розум, гонар і сумленне нашай эпохі», «Клопаты партыі і ўрада аб дабрабыце народа», «Камуністычная партыя — арганізатар Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік», зборнік дакументаў «Пытанні ідэалагічнай работы КПСС».

На паліцах знаходзяцца таксама шматлікія часопісы з матэрыяламі, у якіх расказваецца аб эканамічнай і палітычнай стратэгіі партыі на сучасным этапе камуністычнага будаўніцтва, патрыятычным імкненні савецкіх людзей забяспечыць паспяховае выкананне вытворчых планаў і сацыялістычных абавязацельстваў.

У папярэднім нумары нашай газеты паведамлялася аб тым, што Гомельскі дзяржуніверсітэт наведалі работнікі вышэйшай школы Польскай Народнай Рэспублікі.

НА ЗДЫМКУ: дэкан эканамічнага факультэта прафесар У. Д. Арэшчанка гутарыць з дэканам Еленегурскага факультэта Вроцлаўскай эканамічнай Акадэміі імя Оскара Ланге Данутай Штраль і дацэнтам, першым сакратаром партыйнай арганізацыі гэтага факультэта Францішкам Адамчыкам.

Фота У. Чысціка.

СЯРОД УНІВЕРСІТЭТАЎ — ПЕРШЫЯ

Напярэдадні свята Вялікага Кастрычніка ў ГДУ прыйшла радасная вестка. Па выніках навукова-даследчай работы студэнтаў і рэспубліканскага агляду-конкурсу на лепшую арганізацыю навукова-даследчай, вынаходніцкай і рацыяналізатарскай работы за 1984 год нам прысуджана першае месца па групе універсітэтаў рэспублікі.

У сучасных умовах удзел студэнтаў у навукова-даследчай, вынаходніцкай і рацыяналізатарскай рабоце стаў неад'емнай часткай навучання і выхавання маладых спецыялістаў, эфектыўным сродкам паляпшэння вучэбна-выхаваўчага працэсу.

Рэспубліканскі агляд-конкурс ВНУ праводзіўся з мэтай узмацнення ролі навукова-даследчай, вынаходніцкай і рацыяналізатарскай работы, павышэння якасці прафесіянальнай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў, больш актыўнага іх далучэння да навуковай і вопытна-канструктарскай дзейнасці, умацавання сувязі ВНУ з вытворчасцю, грамадскай практыкай.

У конкурсе прынялі ўдзел 32 вышэйшыя навучальныя ўстановы рэспублікі. Высокіх вынікаў у арганізацыі НДРС, як адзначыў аргкамітэт, дасягнулі Мінскі радыётэхнічны інстытут, Віцебскі тэхналагічны інстытут лёгкай прамысловасці, Гомельскі дзяржуніверсітэт, Беларускі інстытут народнай гаспадаркі, Мінскі і Віцебскі педінстытуты, Мінскі інстытут культуры. Названыя ВНУ ўзнагароджаны за першае месца ў рэспубліканскім аглядзе-конкурсе Ганаровымі граматамі і вымпеламі.

Па групе універсітэтаў услед за ГДУ размясціліся БДУ імя У. І. Леніна, Гродзенскі дзяржуніверсітэт.

Дасягнутыя поспехі ў развіцці навуковай творчасці студэнтаў нашага універсітэта сталі магчымымі таму, што ў кіраўніцтве гэтай дзейнасцю самы актыўны ўдзел прымаюць высокакваліфікаваныя выкладчыкі і супрацоўнікі. Сярод іх прафесар У. В. Анічэнка, кандыдаты навук і дацэнты А. У. Жук, У. А. Баркоў, Ж. А. Герасімава, Р. Р. Лазько, Н. А. Старасценка, Р. І. Маркелава, старшы выкладчык В. Д. Падасінаў, старшы навуковы супрацоўнік Э. І. Лізарава і інш.

У апошнія гады ў нашым універсітэце вялікая ўвага звернута на павышэнне эфектыўнасці і якасці выканання студэнтамі навуковай, канструктарскай і іншай творчай работы, на паляпшэнне навуковага і метадычнага кіраўніцтва НДРС. Аб гэтым сведчаць вынікі рэспубліканскага агляду-конкурсу па прыродазнаўчых, тэхнічных і гуманітарных навуках: ГДУ ўзнагароджаны Ганаровай граматай ЦК ЛКСМ Беларусі. Студэнцкія работы Т. Сімаковай, В. Шэкаціхінай, Т. Цейкінай, Л. Аляксеевай, Е. Маліноўскай, Н. Кандратавай былі вылучаны на Усесаюзны конкурс і адзначаны Дыпломамі Мінвуза СССР і ЦК ВЛКСМ.

Навуковыя даследаванні, элементы творчай работы студэнтаў занялі трывалае месца ў вучэбным працэсе і ў пазавучэбны час. Усё больш узрастае роля і эфектыўнасць удзелу студэнтаў у навуковай рабоце, у вырашэнні народнагаспадарчых задач. Таму важна не спыняцца на дасягнутым, а ўсямерна пашыраць, актывізаваць і заахвочваць студэнцкую творчасць.

А. ГАЕЎ,
загадчык студэнцкага канструктарскага бюро.

ПРАЧЫТАНЫ ЛЕКЦЫІ

ДЛЯ ПРАЦАЎНІКОЎ ВОБЛАСЦІ

Напярэдадні свята Вялікага Кастрычніка вучоныя нашага універсітэта ў саставе лектарскіх груп абласной арганізацыі «Веды» выязджалі ў працоўныя калектывы вобласці. На прадпрыемствах і ў арганізацыях гарадоў Калінкавічы і Мазыр з лекцыямі выступілі: дацэнт кафедры метралогіі М. П. Казакоў па таме «Асноўныя напрамкі навукова-тэхнічнага прагрэсу», дацэнт кафедры эканомікі працы Я. Я. Вяршыгара — «Беражлівасць — рыса камуністычная», дацэнт кафедры этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму Я. В. Яршоў-Мазураў — «Атэізм, мараль, рэлігія ў сучаснай барацьбе ідэй».

На мінулым тыдні ў раённых цэнтрах Хойнікі, Брагін, Лоеў знаходзіліся намеснік сакратара парткома ГДУ І. В. Нямкевіч, загадчык кафедры ўсеагульнай гісторыі Р. Р. Лазько, дацэнт кафедры гісторыі СССР і БССР У. С. Гладышаў. Тэмы іх лекцый адпаведна — «Рэальны сацыялізм — карэннае пытанне сучаснасці», «КПСС аб міжнароднай палітыцы», «Фарміраванне гарманічна развітай асобы і духоўнага багацця чалавека».

ПА ПЫТАННЯХ ІДЭАЛАГІЧНАЙ БАРАЦЬБЫ

Перад студэнтамі, выкладчыкамі і супрацоўнікамі нашага універсітэта рэгулярна выступаюць з лекцыямі на самыя разнастайныя тэмы вучоныя Мінска, Масквы, Ленінграда і іншых вядучых навучальных і навуковых цэнтраў краіны.

Днямі госцем на эканамічным факультэце быў кандыдат філасофскіх навук дацэнт Ленінградскага педінстытута імя Герцэна Р. В. Стэльмашук. Тут ён выступіў з лекцыяй «КПСС — аб асноўных тэндэнцыях ідэалагічнай барацьбы на міжнароднай арэне».

Са студэнтамі і выкладчыкамі матэматычнага факультэта сустрэўся загадчык аддзела часопіса «Наука и религия» кандыдат гістарычных навук У. А. Мазохін. Тэма яго лекцыі — «Рэлігія ў сучаснай ідэалагічнай барацьбе».

В. СТАРАКОЖАВА,
адказны сакратар універсітэцкай арганізацыі таварыства «Веды».

Работнікі народнай адукацыі! Удасканальвайце навучанне і камуністычнае выхаванне падрастаючага пакалення!

Настойліва ажыццяўляйце рэформу агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

У першакурснікаў універсітэта кожная лекцыя выклікае павышаную цікаўнасць. І асабліва тады, калі з імі выступаюць вядучыя вучоныя ГДУ.

Лекцыю па ўводзінах у спецыяльнасць для студэнтаў першага курса беларускага аддзялення гісторыка-філалагічнага факультэта чытае загадчык кафедры беларускай мовы, прафесар, заслужаны дзеяч навукі Беларускай ССР У. В. Анічэнка.

Фота Д. Баярына.

ПА КРАІНАХ СКАНДЫНАВІІ

Шырока заахвочваецца актыўны ўдзел моладзі ў будаўнічым руху. Нямала студэнтаў, маладых выкладчыкаў, якія сваёй плённай і самаадданай працай вызначыліся ў час трэціх працоўных семестраў, ёсць і ў нашым універсітэце. За высокія паказчыкі ў працы яны ўзнагароджаны ордэнамі і медалямі, удастоены ганаровых грамат, некаторыя з іх былі заахвочаны турыстычнымі паездкамі па гарадах-героях СССР, краінах Міжземнамор'я і г. д.

Нядаўна вярнулася з круізу па краінах Скандынавіі група актывістаў будатрадаўскага руху Гомельскай вобласці. У яе састаў уваходзілі студэнты, выкладчыкі і камсамольскія работнікі Гомельшчыны. У Даніі і Швецыі, Нарвегіі і Фінляндыі пабывалі і прадстаўнікі нашага універсітэта. Сярод іх асістэнт кафедры тэхнічных сродкаў апрацоўкі эканамічнай інфармацыі А. М. Дземідзенка, студэнты эканамічнага факультэта Эдуард Строгін, Людміла Шаўцова і пяцікурсніца біяфака Таццяна Шапавалава.

(Наш кар.).

Педагагічная практыка

Першыя самастойныя крокі ў прафесію настаўніка... Пяцікурсніцы біялагічнага факультэта Маі Хальчанка, напэўна, як і ўсім практыкантам ГДУ, яны прынеслі спачатку нямала хваляванняў. Але дзяпер аб іх дзяўчына ўспамінае з усмешкай. Знойдзен той неабходны кантакт з вучнямі, які дапамагае ёй на належным метадычным узроўні праводзіць урокі ў СШ № 27.

НА СНІМКУ: М. Хальчанка на ўроку заалогіі ў 7-м класе.

Фота У. ЧЫСЦІКА.

ДА ЎВАГІ КУРАТАРАЎ І ПАЛІТІНФАРМАТАРАЎ!

У лістападзе г. г. рэкамендуецца правесці палітычныя інфармацыі і гутаркі на тэмы:

І. ПЫТАННІ ПАЛІТЫЧНАГА ЖЫЦЦЯ

1. Праграма планамернага і ўсебаковага ўдасканалення сацыялізму, далейшага руху савецкага грамадства да камунізму.

2. Эканамічная стратэгія КПСС — ажыццявіць новую тэхнічную рэканструкцыю народнай гаспадаркі, завяршыць яе перавод на рэйкі інтэнсіфікацыі, вывесці савецкую эканоміку на вышэйшы ўзровень арганізацыі і эфектыўнасці.

У аснову палітінфармацый і гутарак на гэтыя тэмы пакласці ацэнкі, вывады і ўстаноўкі, змешчаныя ў матэрыялах і рашэннях кастрычніцкага (1985 г.) Пленума ЦК КПСС, праектах новай рэдакцыі Праграмы партыі, змяненняў у Статуце КПСС, Асноўных напрамкаў эканамічнага і сацыяльнага развіцця СССР на 1986—1990 гады і на перыяд да 2000 года, якія публікуюцца ў друку.

3. Ідэі Кастрычніка — сцяг эпохі. (Да 68-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі).

Матэрыял публікуюць усе газеты. Гл. таксама часопісы «Агитатор» № 19, «Политинформатор и агитатор» № 20 за 1985 год.

II. ПЫТАННІ КУЛЬТУРЫ І КАМУНІСТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ

4. Раўнадушнасці і пасіўнасці няма месца ў нашым жыцці. (Аб высокім грамадскім абавязку кожнага савецкага чалавека рашуча і бескампрамісна змагацца з праяўленнямі мяшчанска - абывацельскай псіхалогіі, фактамі душэўнай чэрствасці, абыякавых адносін да справы).

Матэрыял публікуе газета «Чырвоная змена».

III. ПЫТАННІ МІЖНАРОДНАГА ЖЫЦЦЯ І ПАЛІТЫЧНАГА ВЫКРЫЦЦЯ ІМПЕРЫЯЛІЗМУ

5. Утаймаванне сіл імперыялізму і вайны, забеспячэнне трывалага міру і надзейнай бяспекі — карэнная праблема сучаснасці.

У палітінфармацыях і гутарках па гэтай тэме рэкамендуецца выкарыстаць адпаведныя матэрыялы ў праектах дакументаў да XXVII з'езда КПСС, публікуемыя ў друку. Гл. таксама часопіс «Международная жизнь» № 10, штотыднёвік «За рубежом» № 42 за 1985 г.

6. Капіталізм без прыкрас: мараль «жоўтага д'ябла». (Аб невылечных хваробах і заганах «амерыканскага ўкладу жыцця»).

Матэрыял апублікаван у інфармацыйным бюлетэні «Аргументы і факты» №№ 41—42 за 1985 г.

XXVII з'езду КПСС, XXX з'езду КПБ — дастойную сустрэчу!

САВЕЦКІЯ ВУЧОНЫЯ! ВЫ ЗНАХОДЗІЦЕСЯ НА ПЕРАДАВОЙ ЛІНІІ БАРАЦЬБЫ ЗА ПАСКАРЭННЕ НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАГА ПРАГРЭСУ! КРАІНА ЧАКАЕ АД ВАС НОВЫХ НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫХ РАСПРАЦОВАК ВЫСОКАЙ ЭФЕКТЫЎНАСЦІ!

(З Заклікаў ЦК КПСС).

Улічваючы выключную важнасць праблемы павышэння прадукцыйнасці працы, механізацыі і аўтаматызацыі вытворчых працэсаў, абком ЛКСМБ, рэдакцыя газеты «Гомельская праўда», абласны камітэт па тэлебачанню і радыёвяшчанню, абласны савет УТВР, абласны савет НТТ, рэктарат Гомельскага дзяржаўнага універсітэта вырашылі правесці шырокамаштабную акцыю па ліквідацыі ручной працы на прамысловых прадпрыемствах, у транспартных і будаўнічых арганізацыях, калгасах і саўгасах вобласці.

ПАЛАЖЭННЕ

АБ ПРАВЯДЗЕННІ ШЫРОКАМАШТАБНАЙ АКЦЫІ ПА ЛІКВІДАЦЫІ РУЧНОЙ ПРАЦЫ

Асноўная задача акцыі: у рамках вытворчасці найбольш важных вырабаў ліквідаваць ручныя аперацыі і выслабаніць найбольшую колькасць працуючых ад ручной працы.

У акцыі прымаюць удзел: абком ЛКСМБ, абласны штаб «КП», абласны савет маладых вучоных і спецыялістаў, рэдакцыя «Гомельскай праўды», маладзёжная рэдакцыя Гомельскага тэлебачання, эканамічны факультэт Гомельскага дзяржаўнага універсітэта, абласны савет УТВР і НТТ. На ўзроўні раёнаў і гарадоў — райкомы, гаркомы, штабы «Камсамольскага пражэктара», саветы маладых вучоных і спецыялістаў. На ўзроўні прадпрыемстваў — камітэты камсамола, штабы і пасты «КП», саветы маладых спецыялістаў, таварыствы УТВР і НТТ.

Час правядзення: акцыя праходзіць у 3 этапы.

Першы — падрыхтоўчы: да 15 лістапада 1985 года. На гэтым этапе АК ЛКСМБ сумесна з зацікаўленымі арганізацыямі абучаюць раённы актыў, райкомы, гаркомы, вызначаюць, якія гаспадаркі, прадпрыемствы прымаюць удзел у акцыі, праводзіцца вучоба ўсіх звенняў камсамольскага актыву, фарміруюцца штабы правядзення акцыі на ўзроўні раёнаў, прадпрыемстваў, гаспадарак. Зацвярджаецца графік правядзення рэйдаў па падраздзяленнях прадпрыемстваў, гаспадарак.

Другі этап: рэйды «Камсамольскага пражэктара» 15 лістапада — 15 снежня. Штабы і пасты «КП» прадпрыемстваў і арганізацый, гаспадарак выяўляюць пералік ручных аперацый, якія неабходна ўхіліць. Да 15 снежня ў камітэтах камсамола павінны быць складзены гэтыя пералікі і высланы ў штаб акцыі.

15 снежня — 30 снежня. Збор звестак аб выніках рэйдаў «КП» на ўзроўні раёнаў. Вызначэнне тэм арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па ліквідацыі ручной працы на ўзроўні прадпрыемстваў і раёнаў.

Да 30 снежня ў кожным РК і ГК ЛКСМБ павінен быць сфарміраваны тэмнік аргтэхмерапрыемстваў па ліквідацыі ручной працы.

15 студзеня 1986 года падагульняючая інфармацыя перадаецца ў абласны штаб правядзення акцыі.

15 студзеня — 15 лютага. Саветы маладых вучоных і спецыялістаў, камітэты камсамола ствараюць часовыя маладзёжныя творчыя калектывы для ўхілення выяўленых ручных аперацый. Да 15 лютага яны павінны быць разгледжаны камітэтамі камсамола і ўзаконены загадам дырэктара. Усе створаныя творчыя калектывы павінны быць зацверджаны рашэннем бюро райкома (гаркома) ЛКСМБ.

Трэці этап: укараненне.

15 лютага — 15 лістапада. Акцыя працягваецца на этапе ўкаранення. ЧМТК будуюць сваю работу на аснове «Палажэння аб часовым маладзёжным творчым калектыве», зацверджанага пастановай Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхніцы, Сакратарыята ЦК ВЛКСМ, Дзяржаўнага камітэта па працы і сацыяльных пытаннях, Сакратарыята ВЦСПС ад 9 верасня 1985 года.

Вынікі акцыі будуць падведзены на абласным злёце наватараў у лістападзе 1986 года.

Лепшыя ЧМТК узнагароджваюцца граматамі АК ЛКСМБ, каштоўнымі падарункамі.

ЭВМ — не цацка

Сучасны малады спецыяліст — гэта чалавек, які павінен умець свабодна працаваць з ЭВМ. А ў тым, што такія работнікі вельмі патрэбны вытворчасці і кіраванню, бадай, ніхто не сумняваецца.

Паколькі ўжо 11 гадоў эканамічны факультэт Гомельскага дзяржаўнага універсітэта рыхтуе такіх спецыялістаў, можна падумаць, што народная гаспадарка Гомельшчыны імі забяспечана. Але на справе гэта зусім не так. Дастаткова сказаць, што ў 19 абследаваных намі АСК прадпрыемстваў Гомеля з 650 працуючых там інжынераў 400 (!) маюць спецыяльнасць, якая не звязана з прымяненнем вылічальнай тэхнікі. У вылічальным цэнтры і ў сектары аўтаматызаванага праектавання «Гомельграмадзянпраекта», напрыклад, спецыялістаў па ЭВМ можна пералічыць на пальцах адной рукі. Замест электронікаў і тэхнолагаў — таваразнаўцы, меліяратары, інжынеры па прамысловаму і грамадзянскаму будаўніцтву, адным словам, людзі, якія патрэбны зусім на іншых рабочых месцах.

Такі, мякка кажучы, несур'ёзны падыход да сур'ёзнай справы непазбежна сказваецца на навукова-тэхнічным узроўні ствараемых АСК. Устарэлая тэхналогія пераносіцца на новыя, дарагакаштуючыя ЭВМ, шырокія магчымасці гэтых машын практычна не выкарыстоўваюцца на радзе АСК і ВЦ, не захоўваюцца элементарныя правілы апрацоўкі на ЭВМ.

Адным словам, бяда, калі пірагі пячэ шавец...

Неабходна больш сур'ёзна падыходзіць да выкарыстання маладых спецыялістаў у адпаведнасці з іх адукацыяй, больш удумліва адносіцца да іх атэстацыі, уключаць у састаў атэстацыйных камісій прадстаўнікоў пабочных арганізацый і, у першую чаргу, ВНУ горада.

Гэта тым больш важна, што зараз па ўсёй краіне прадпрымаюцца меры, каб ліквідаваць камп'ютэрную непісьменнасць, ідзе падрыхтоўка да рэалізацыі агульнадзяржаўнай праграмы развіцця вылічальнай тэхнікі і аўтаматызаваных сістэм кіравання.

Важную ролю ў гэтым можа і павінен адыграць савет маладых вучоных і спецыялістаў пры абкоме камсамола. Яго асноўная задача ў гэтым плане — каардынацыя намаганняў маладых вучоных і спецыялістаў вобласці ў вырашэнні праблем укаранення вылічальнай тэхнікі і развіцця электронікі. Распрацаваны ўжо план, які ўключае даволі шырокія меры садзейнічання школе ў новай для яе справе — навучанні рабят асновам інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі. На базе ВНУ мы арганізавалі кансультацыйныя пункты для школьных настаўнікаў. Кожны чацвер тут дзяжураць маладыя выкладчыкі і супрацоўнікі ВНУ горада. У такі пункт можна звярнуцца і па тэлефоне.

У першыя два гады засваення ў школах новага курса мы, па просьбе аблана, арганізоўваем штомесячныя лекцыі па тэмах інфарматыкі, тут настаўнікі разам з лектарам будуць разбіраць найбольш складаныя пытанні.

Ёсць у нашых планах справы і для студэнцкай моладзі. Пры ВНУ горада мы арганізоўваем клубы «Юны праграміст», якія будуць весці студэнцкія педатрады. У канцы года рабяты будуць спаборнічаць у конкурсе юных праграмістаў.

Савет маладых вучоных і спецыялістаў абавязвае маладых вучоных і спецыялістаў навучальных устаноў, прадпрыемстваў і арганізацый арганізаваць работу са школьнікамі на базавых вылічальных цэнтрах. Цяпер за кожным ВЦ замацавана школа, і маладыя спецыялісты павінны паклапаціцца, каб замацаванне гэтае не засталося толькі на паперы.

Мы ўжо зараз думаем над тым, што зрабіць, каб у будучыні школьныя ўрокі інфарматыкі сапраўды можна было праводзіць з прымяненнем ЭВМ. Найбольш мэтазгодным лічым падключыць студэнтаў-дыпломнікаў спецыяльнасцей «арганізацыя механічнай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі» і «прыкладная матэматыка» да распрацоўкі праграміраваных урокаў.

Вывучаем мы цяпер і формы ўдзелу моладзі ў садзейнічанні прымяненню вылічальнай тэхнікі, формы супрацоўніцтва саветаў маладых вучоных і спецыялістаў розных прадпрыемстваў і арганізацый.

Л. АКСЁНАВА,
дацэнт кафедры арганізацыі механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфамацыі,
член савета маладых вучоных і спецыялістаў пры абкоме ЛКСМБ.

АКТЫВІЗАВАЦЬ ТВОРЧЫ ПОШУК

Калегія Мінвуза БССР і Прэзідыум Беларускага Савета Усесаюзнага таварыства вынаходнікаў і рацыяналізатараў падвялі вынікі конкурсу на лепшую пастаноўку вынаходніцкай і патэнтна-ліцэнзійнай работы ў вышэйшых навучальных установах рэспублікі за мінулы год. У аглядзе прынялі ўдзел 8 тэхнічных ВНУ і 3 універсітэты.

У ходзе агляду вышэйшымі навучальнымі ўстановамі зарэгістравана 1271 вынаходніцтва, з іх укаранёна 371 з эканамічным эфектам 20,4 мільёна рублёў. У сярэднім па міністэрству 70 са 100 пададзеных заявак прызнаны вынаходніцтвамі. Дзесяткі студэнтаў сталі вынаходнікамі. Актывізавалася патэнтна-ліцэнзійная работа. У мінулым годзе была прададзена адна ліцэнзія і падпісаны адзін кантракт, праводзілася актыўная рэклама дзесяткаў распрацовак. За мяжой патэнтуецца звыш 150 вынаходніцтваў.

За высокія вынікі ў вынаходніцкай і патэнтна-ліцэнзійнай рабоце пераможцамі сярод ВНУ краіны прызнаны Беларускі політэхнічны і Беларускі тэхналагічны інстытуты. Яны заахвочаны грашовымі прэміямі.

Сярод ВНУ БССР лепшымі па пастаноўцы вынаходніцкай і патэнтна-ліцэнзійнай работы прызнаны адпаведна Віцебскі тэхналагічны інстытут лёгкай прамысловасці, Магілёўскі машынабудаўнічы інстытут і Наваполацкі політэхнічны інстытут. Пераможцам прысуджаны грашовыя прэміі. Астатнія месцы ў адпаведнасці з сумамі набраных балаў размеркаваліся наступным чынам: 4-е месца— Беларускі дзяржаўны універсітэт, 5-е — Гомельскі політэхнічны інстытут; 6-е— Магілёўскі тэхналагічны інстытут; 7-е — Брэсцкі інжынерна-будаўнічы інстытут; 8-е — Гродзенскі дзяржаўны універсітэт; 9 — Гомельскі дзяржаўны універсітэт.

Нізкая рэзультатыўнасць і эфектыўнасць вынаходніцкай работы, нездавальняючы стан патэнтна-ліцэнзійнай работы, слабае развіццё вынаходніцкай творчасці студэнтаў — вось тыя прычыны, якія не дазваляюць нашаму універсітэту на працягу многіх гадоў заняць больш высокае месца ў аглядзе вынаходніцкай і патэнтна-ліцэнзійнай работы.

Карэннае паляпшэнне гэтай работы павінна быць у цэнтры ўвагі партыйных, прафсаюзных, камсамольскіх арганізацый, кафедр, навуковых лабараторый, факультэтаў ГДУ.

М. ЯРМАЛКЕВІЧ,
кіраўнік патэнтнай групы ГДУ.

Пытанне патрабуе вырашэння

ЯКОЙ ЖА БЫЦЬ ДРУЖЫНЕ?

Быў час, калі ў газеце «Гомельскі універсітэт» рэгулярна выходзілі старонкі «Прырода і ты», якія рыхтавалі члены Дружыны па ахове прыроды ГДУ. Яны расказвалі аб той вялікай прапагандысцкай і аператыўнай рабоце, якую праводзіла Дружына. Пазней такіх старонак не стала. Можа не існавала болей гэтага добраахвотнага аб'яднання энтузіястаў — абаронцаў прыроды? Адказаць на гэта пытанне адназначна нельга. Існаваць яно працягвала, толькі ўжо далёка не такім, якім было на пачатку сваёй дзейнасці. Мяняўся састаў Дружыны, яе кіраўніцтва, мяняліся і адносіны да яе з боку вышэйстаячых арганізацый.

Сёння сваімі думкамі аб складаным становішчы ў Дружыне па ахове прыроды, прычынах заняпаду яе дзейнасці дзеліцца член Дружыны Валянціна Карніевіч.

Дружына нашага універсітэта была ўтворана ў 1972 годзе. У красавіку ёй споўніцца ўжо 14 гадоў. З самага пачатку ў састаў Дружыны ўваходзілі студэнты толькі біяфака, з цягам часу ў яе рады ўліліся добраахвотнікі і з іншых факультэтаў. Потым на геафаку ўтварыўся аператыўны атрад для барацьбы з браканьерствам. Члены Дружыны разам з аператыўным атрадам праводзілі сумесныя рэйды па прадухіленню знішчэння прыродных багаццяў.

З таго часу прайшло 13 гадоў. Але і па сённяшні дзень Дружына застаецца яшчэ малалікай. Гэта можна было б растлумачыць тым, што на біялагічным факультэце вучацца ў асноўным дзяўчаты, юнакоў мала. Праўда, так было і раней. Тым не менш рэгулярна праводзіліся рэйды па барацьбе з браканьерамі, са спустошальнікамі лясных палян, якія ўносілі з сабой пахнюткія кашолкі першых кветак, многія віды якіх занесены ў Чырвоную кнігу краіны. Вялася непрымірымая барацьба і з тымі, хто незаконна ссякаў ёлачкі перад навагоднімі святамі, каб прадаваць іх з мэтай нажывы. Цяпер жа арганізаваць такія рэйды стала проста немагчыма з-за пасіўнасці і раўнадушша студэнтаў-біёлагаў, а таксама тых арганізацый, якія б маглі ім у гэтай справе дапамагчы.

З кожным годам усё менш і менш знаходзіцца сярод студэнтаў добраахвотнікаў з гарачым жаданнем абараняць нашу цудоўную прыроду ад неразумнага ў яе ўмяшання чалавека. Цяпер толькі 10 (!) чалавек у саставе Дружыны. Такая статыстыка, зразумела, насцярожвае і наводзіць на трывожны роздум. На пытанне, якое мы задаем студэнтам біяфака: «Чаму не становішся членам Дружыны па ахове прыроды?», чуем адказы: «А прычым тут я?..», «Ніхто не гаварыў...» або «Часу не хапае: вучоба, асабістыя справы...»

Дзіўная пазіцыя ў адносінах да работы Дружыны выявілася і ў камсамольскай арганізацыі біяфака. На справаздачна-выбарным камсамольскім сходзе факультэта, які адбыўся 25 кастрычніка, варта было б не толькі між іншым закрануць пытанне аб Дружыне, а ўсебакова, дэталёва абмеркаваць яго, каб знайсці канкрэтныя рашэнні ўсіх яе наспелых праблем.

Адзін толькі напамін аб Дружыне выклікае ў некаторых на факультэце незадаволеную грымасу, як ад зубнога болю. У яе адрас прагучалі нават такія словы: «Разагнаць трэба вашу Дружыну, усё роўна нічога не робіце, а стварыць новую...» А якую? Зразумела, крытыкаваць лягчэй, чым рабіць штонебудзь па актывізацыі і паляпшэнню яе дзейнасці. Іншы раз у нас паўстаюць пытанні: «Ці патрэбна наогул такая арганізацыя студэнтаў — Дружына па ахове прыроды? Можа без яе было б спакойней, не ўзнікала б непрыемных канфліктаў?»

Пытанняў нямала. І на іх хацелася б пачуць канкрэтныя адказы.

В. КАРНІЕВІЧ,
член Дружыны,
студэнтка 4-га курса біяфака.

АД РЭДАКЦЫІ: на гэтым мы не ставім кропку ў размове аб рабоце Дружыны па ахове прыроды. Спадзяемся, што на старонках газеты выкажуць свае меркаванні, думкі, прапановы выкладчыкі, студэнты як біяфака, так і іншых факультэтаў ГДУ.

Конкурсы мастацкай самадзейнасці

ЖАДАЕМ ПОСПЕХАЎ!

З першых месяцаў вучобы ва універсітэце першакурснікі павінны стаць актыўнымі ўдзельнікамі грамадскага і культурнага жыцця свайго факультэта, універсітэта. Выявіць іх здольнасці і схільнасці дапамагаюць традыцыйныя конкурсы мастацкай самадзейнасці «Ану, першакурснікі!» Іх можна назваць своеасаблівай генеральнай рэпетыцыяй перад больш адказным выпрабаваннем — удзелам у агульнауніверсітэцкім конкурсе-аглядзе талентаў першакурснікаў.

3-га лістапада сцэна актавай залы універсітэта прымала самадзейных спевакоў і танцораў, музыкантаў і чытальнікаў з усіх факультэтаў. А перад гэтым сваю падрыхтаванасць да яго першакурснікі паказалі ў час конкурсаў на сваіх факультэтах.

Адбыўся конкурс «Ану, першакурснікі!» і на эканомфаку. Спачатку ўражанні ва ўсіх яго гледачоў ад выступленняў першых груп — Т-11, 0-11 былі не зусім добрыя. Адчувалася недастатковая падрыхтаванасць першакурснікаў, іх скаванасць і нясмеласць. Нумары праграм гэтых груп за выключэннем выступлення танцавальнага калектыву і выканаўцаў песні Н. Пархоменка і Н. Багданава (гр. 0-11), не заслугоўвалі высокай ацэнкі. Крыху больш удалым было выступленне студэнтаў групы Т-13. Ларыса Свістунова была ўзнагароджана граматай за лепшае выкананне верша В. Бяргтольц, спадабаўся гледачам таксама нумар «Гучаць цымбалы», з якім выступіла Вольга Харанека.

Апошнімі паказвалі свае таленты першакурснікі групы Т-12. Нечакана іх выступленне пераўзышло ўсе спадзяванні. Яно было добра арганізаваным і зладжаным. Вясёлая, змястоўная праграма прынесла многім нямала прыемных мінут. Былі паказаны цікавыя сцэнкі «Экзамен», «Бог стварае студэнта». Лепшым вядучым быў прызнаны С. Кажамякін. Наогул, ён праявіў высокую актыўнасць, прымаў удзел амаль ва ўсіх нумарах праграмы: выконваў песні, іграў на гітары. Заслужана група Т-12 стала пераможцай конкурсу.

Вялікую дапамогу аказалі першакурснікам пры падрыхтоўцы да канцэрта студэнты старэйшых курсаў А. Мяжэннікава, А. Заяц, А. Санкоўскі, А. Андросік, В. Ігнатаў.

І. НЕШЫК,
студэнтка 4-га курса эканамічнага факультэта,
старшыня прэс-цэнтра.

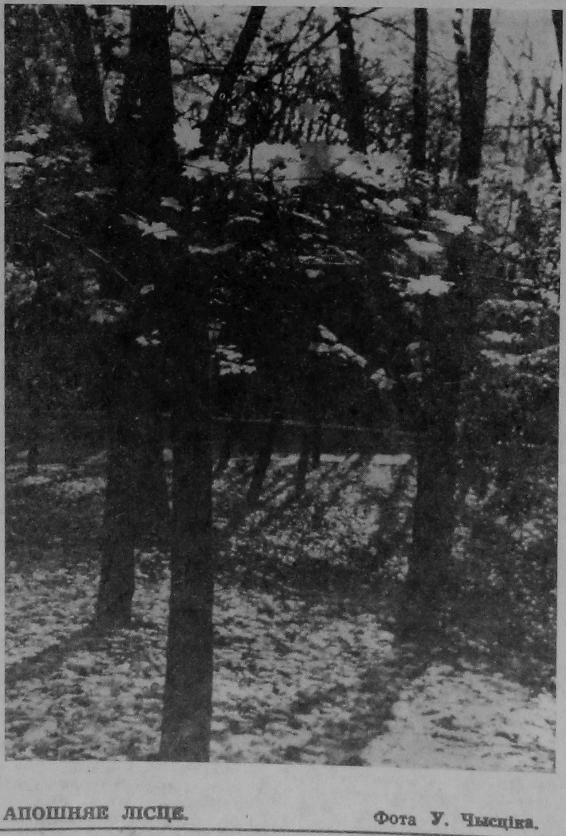

АПОШНЯЕ ЛІСЦЕ.

Фота У. Чысціка.

На кніжнай паліцы

ВЫДАДЗЕНА Ў БЕЛАРУСІ

У кніжным магазіне № 19 ёсць у продажы літаратура, выпушчаная рэспубліканскімі выдавецтвамі. Яе могуць набыць выкладчыкі, студэнты ГДУ.

ЛЕПЕШАЎ І. Я. Праблемы фразеалагічнай стылістыкі і фразеалагічнай нормы.— Мн: Навука і тэхніка, 1984.

У кнізе даследуецца ў стылістычным плане фразеалогія сучаснай беларускай літаратурнай мовы. Аналізуюцца спецыяльныя разрады і стылістычныя функцыі фразеалагічных адзінак.

Кніга разлічана на навуковых работнікаў, выкладчыкаў ВНУ і студэнтаў, настаўнікаў, пісьменнікаў, журналістаў.

ХРЭСТАМАТЫЯ па беларускай савецкай літаратуры. У 2-х частках. Склад. А. М. Налівайка. — Мн: Вышэйшая школа, 1984.

Кнігу складаюць важнейшыя мастацкія творы Я. Купалы, Я. Коласа, К. Крапівы, К. Чорнага, А. Лынькова, М. Танка, І. Шамякіна, І. Мележа, В. Быкава, А. Макаёнка і інш., прадугледжаныя праграмай па курсу «Гісторыя беларускай савецкай літаратуры».

МУШЫНСКІ М. І. Беларуская крытыка і літаратуразнаўства.

У кнізе даследуюцца шляхі і вядучыя тэндэнцыі развіцця беларускай крытыкі і літаратуразнаўства.

Разлічана на філолагаў, выкладчыкаў літаратуры.

Руска-беларускі слоўнік у 2-х тамах. — Мн., Белорусская Советская Энциклопедия, 1982.

Кніга разлічана на масавага чытача і спецыялістаў.

ЯНКОВА Т. С. Дыялектны слоўнік Лоеўшчыны. — **Мн.,** Навука і тэхніка, 1982.

У слоўніку падаецца каля сямі тысяч слоў, запісаных за два дзесяцігоддзі ў Лоеўскім раёне Гомельскай вобласці. Шырока паказана народная фразеалогія.

Разлічан на мовазнаўцаў і этнографаў, пісьменнікаў і журналістаў, выкладчыкаў і студэнтаў ВНУ.

Н. ШАТОН,
прадавец магазіна.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком і грамадскія арганізацыі універсітэта глыбока смуткуюць з выпадку смерці выдатнага савецкага матэматыка, дырэктара Гомельскага аддзялення Інстытута матэматыкі АН БССР, заслужанага дзеяча навукі БССР, акадэміка АН БССР, доктара фізіка-матэматычных навук, прафесара ЧУНІХІНА Сяргея Антонавіча і выказваюць глыбокае спачуванне жонцы памёршага.

Калектыў ІВЦ выказвае глыбокае спачуванне старшаму інжынеру КАДОЛ Таццяне Паўлаўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці МАЦІ.

АЗ 42361

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР на справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, к. 3-11, т. 57-16-52.
Заказ 2040